

पठतु संस्कृतम्

प्रवेशः

May 26, 2024 Introduction – Part 1 Marks: 50

उत्तराणि

I Answer the following.

(25)

- 1) Samskritam alphabet is called **वर्णमाला** meaning garland of letters. (1)
- 2) Samskritam alphabet is classified into 5 Categories. Name them. (5)
स्वराः, अयोगवाहाः, व्यञ्जनानि, गुणिताक्षराणि, संयुक्ताक्षराणि च
- 3) Write all the Vowels in Samskritam in order (3)
अ, आ, इ, ई, उ, ऊ, ऋ, ॠ, ए, ऐ, ओ, औ
- 4) Total number of Vowels is **13** (1)
- 5) Vowels are of **2** types. (1)
- 6) Time required to pronounce a Vowel is called as **मात्रा** (1)
- 7) List the short vowels. (2)
अ, इ, उ, ऋ, ॠ
- 8) List the long vowels. (2)
आ, ई, ऊ, ॠ, ए, ऐ, ओ, औ

- 9) Extended long vowels require 3 मात्रा to pronounce them. (1)
- 10) The category of Samskritam alphabet that is NOT part of Maheshwara Sutrani is called as अयोगवाहाः (1)
- 11) अं is called अनुस्वारः and अः is called विसर्गः (2)
- 12) Consonants in Samskritam are called as व्यञ्जनानि and they are 33 in number (2)
- 13) Consonant + Vowel = गुणिताक्षराणि (1)
- 14) Consonant + Consonant = संयुक्ताक्षराणि (1)
- 15) अनुस्वारः and विसर्गः can be combined only with certain अक्षराणि । True/False (1)

II Match the following. (5)

1) ऐ	जिह्वामूलीयः (3)
2) ऋ	ह्रस्व-स्वरः (2)
3) क/ख	अनुस्वारः (5)
4) प/फ	दीर्घ-स्वरः (1)
5) अं	उपध्मानीयः (4)

III List all letters belonging to the following categories (10)

- 1) अल्पप्राणाः – क्, ग्, च्, ज्, ट्, ड्, त्, द्, प्, ब्, य्, र्, ल्, व्
- 2) महाप्राणाः – ख्, घ्, छ्, झ्, ठ्, ढ्, थ्, ध्, फ्, भ्, श्, ष्, स्, ह्
- 3) कर्कशव्यञ्जनानि – क्, ख्, च्, छ्, ट्, ठ्, त्, थ्, प्, फ्, श्, ष्, स्
- 4) मृदुव्यञ्जनानि – ग्, घ्, ङ्, ज्, झ्, ञ्, ड्, ढ्, ण्, द्, ध्, न्, ब्, भ्, म्, य्, र्, ल्, व्, ह्
- 5) अनुनासिकाः – ङ्, ञ्, ण्, न्, म्

IV Identify the category & sub-category of each वर्णः given below (10)

- 1) छ् – च-वर्गः, कर्कशव्यञ्जनम्, महाप्राणः
- 2) ऊ – स्वरः, दीर्घः
- 3) प् – प-वर्गः, कर्कशव्यञ्जनम्, अल्पप्राणः
- 4) स् – अवर्गीयव्यञ्जनम्, ऊष्मवर्णः, कर्कशव्यञ्जनम्, महाप्राणः
- 5) ङ् – अनुनासिकः, क-वर्गः, मृदुव्यञ्जनम्
- 6) ह् – अवर्गीयव्यञ्जनम्, ऊष्मवर्णः, मृदुव्यञ्जनम्, महाप्राणः
- 7) ऋ – स्वरः, ह्रस्वः

- 8) ध् - त-वर्गः, महाप्राणः, मृदुव्यञ्जनम्
- 9) र् - अवर्गीयव्यञ्जनम्, अन्तःस्थः, मृदुव्यञ्जनम्, अल्पप्राणः
- 10) च् - च-वर्गः, कर्कशव्यञ्जनम्, अल्पप्राणः